

Tips en trucs voor een geslaagd actietraject cao ziekenhuizen

Waarom zijn de onderhandelingen voor een nieuwe cao ziekenhuizen vastgelopen? Wat willen wij bereiken in de nieuwe cao en wat betekenen de acties voor jou? Onderstaand lees je over de voorbereidingen voor het komende actietraject, waarom het van belang is dat je je achter de acties schart en waar je op moet letten.

Waarom zijn de onderhandelingen vastgelopen?

De vakbonden hebben maandenlang onderhandeld om met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) tot een akkoord te komen. Op 3 juni liepen de onderhandelingen voor een nieuwe cao helaas vast. Zowel de inhoud als het loonbod van de NVZ bleef flink achter bij onze eisen. Werkgevers deden een eindbod van 2,5% per jaar. Hiervoor zou je bovendien de bijdrage in de ziektekostenverzekering (IZZ) moeten inleveren. Dat is niet marktconform en dus onvoldoende om personeel te behouden en aantrekkelijk te blijven als sector. En daarmee niet in het belang van goede ziekenhuiszorg in Nederland. Acties zijn daardoor dus onvermijdelijk.

Waarom is gekozen voor de 'zondagsdienst' als eerste actiemiddel?

Een zondagsdienst is een vergaande actievorm zonder de patiënt evenredig te treffen. Wij trekken samen met de andere bonden het land in en lichten jou en je collega's in de ziekenhuizen toe waar de pijnpunten zitten.

Wat houdt een zondagsdienst precies in?

Tijdens een zondagsdienst wordt op een doordeweekse dag gewerkt alsof het weekend is. Er zijn geen geplande of electieve opnames, met uitzondering van spoedopnames. Ook opnames op de IC, kraam/couveuse-afdeling en de afdelingen oncologie en hartbewaking zijn uitgezonderd. Om te zorgen dat de zondagsdienst inderdaad patiëntvriendelijk verloopt, moet te allen tijde worden voorkomen dat patiënten tevergeefs naar het ziekenhuis komen voor een geplande behandeling. Het is dus van belang geen afspraken of behandelingen te plannen op de dag van de zondagsdienst en geplande afspraken te verzetten. Zorg bovendien voor een grotere bezetting dan op een normale zondag (zorg dat iedereen die normaal gesproken op de dag van de zondagsdienst werkt, ook echt aanwezig is), zodat eventuele incidenten goed kunnen worden opgevangen. Bij twijfel geldt dat het begrip 'spoedeisend' altijd in het voordeel van de patiënt is. Tijdens een zondagsdienst kunnen werknemers diverse activiteiten verrichten om de actie kracht bij te zetten.

Hoe ziet het verdere actietraject eruit?

Naast zondagsdiensten in een paar ziekenhuizen, bereiden andere lokale actiecomités stiptheidsacties en allerlei ludieke acties voor. Zo staat het belang van de cao voortdurend onder de aandacht, ook in de media. Op deze manier willen we de druk op de NVZ verhogen. Zo nodig worden de acties na de zomer verder opgeschaald. In elk ziekenhuis zijn collega's actief om hun eigen gezamenlijke actiecomité op te richten. Jullie bereiden de acties voor, wij faciliteren waar nodig.

Waar moet ik op letten als ik wil meedoen aan een actie?

Jij bepaalt zelf aan welke acties je precies meedoet. Maar let op: een actie is altijd georganiseerd. Je kunt dus niet zomaar op eigen houtje een actie beginnen. De lokale actiecomités werken bij het opstellen van hun draaiboeken nauw samen met onze actiejuristen, omdat een actie aan allerlei juridische eisen moet voldoen. Houd de berichtgeving van het actiecomité in jouw ziekenhuis in de gaten en denk maar *doe* vooral mee.

Wat houdt een stiptheidsactie precies in?

Bij een stiptheidsactie werk je zoals je dat eigenlijk altijd zou moeten doen. Precies zoals in de cao staat. Je houdt dus nu de pauze waar je recht op hebt en werkt precies de uren volgens je contract.

Wat kan ik me voorstellen bij ludieke acties?

Ludieke acties zijn vooral symbolisch en prikkelend bedoeld. Dat kan door de actiesticker 'goede cao = goede zorg' zichtbaar te dragen. Of iets extra's te regelen voor de patiënt op een actiedag. Zo kan een administratieve kracht mogelijk prima een patiënt een poosje gezelschap houden. Stem wel altijd af met je lokale actiecomité en de actiejuristen of jouw actie ook onder de categorie ludieke acties valt. Zo weet je zeker dat jouw actie juridisch geborgd is.

Denk bij ludieke acties bijvoorbeeld aan:

- Gratis ijsjes voor patiënten/bezoekers onder de noemer 'redelijk(e) ijs' (lees: redelijk eis).
- Geef bij de entree van je ziekenhuis gratis voorlichting over het voorkomen van stress.
- Bied bezoekers massages aan of organiseer een 'poppenspreekuur'.
- Bied de Raad van Bestuur een symbolisch 'appeltje voor de dorst' aan.
- Organiseer een hardlooptwedstrijdje om te laten zien hoe jij elke dag moet racen.
- Zorg dat je op de actiedag herkenbaar bent voor collega's en patiënten. Spreek bijvoorbeeld af om dezelfde kleding aan te trekken (zoals een T-shirt in dezelfde kleur).

Wie kunnen meedoen met de acties?

Iedereen heeft belang bij een goede cao, want zorg verleen je altijd samen. Daarom is een aantrekkelijke cao van belang voor iedereen die in het ziekenhuis werkt. Dat geldt dus ook voor beroepsgroepen die wel in het ziekenhuis werken maar niet onder de cao ziekenhuizen vallen. Zo gelden er andere arbeidsvoorwaarden voor coassistenten en medisch specialisten. Maar zij kunnen natuurlijk wel solidair zijn door zich openlijk achter de acties te scharen. Zo kunnen ze mee doen met activiteiten die worden georganiseerd in het ziekenhuis, of tijdens de actiedag berichten op social media plaatsen, liken of delen.

Welke campagneslogan en hashtag kan ik het beste gebruiken?

Het is handig aan te sluiten bij de landelijke actieslogan van de vakbonden: 'goede cao = goede zorg'. Op social media kanalen gebruikt je de hashtag #goedecaoisgoedezorg. Hoe vaker we met zijn allen dezelfde boodschap afgeven, hoe sterker het signaal is dat we samen afgeven.

Hoe zit het juridisch gezien als ik meedoe aan een zondagsdienst: kan mijn werkgever maatregelen tegen mij nemen?

Je bent beschermd op grond van het collectief actierecht. Dit betekent dat jouw werkgever je niet mag ontslaan wegens werkweigering. Als je niet werkt, heb je geen recht op loon. Hoewel je tijdens een zondagsdienst gewoon werkt, doe je niet al het afgesproken werk. In theorie kan je werkgever je dus korten op salaris. Wij schatten die kans echter niet hoog in: je bent namelijk gewoon in je ziekenhuis en helpt patiënten in spoedeisende gevallen. Er zal extra aandacht en tijd zijn voor de patiënt. Daarnaast is er gelegenheid om niet patiëntgebonden werkzaamheden uit te voeren, zoals vakgroepvergaderingen, het wegwerken van achterstanden in de administratie, supervisiegesprekken, etc. Als je werkgever toch salaris inhoudt dan kunt je als FNV lid beroep doen op een stakingsuitkering. En mocht het nodig zijn, dan hebben vakbondsleden recht op rechtsbijstand van hun vakbond. Word je lid voordat de acties met zondagsdiensten van start gaan? Ook dan heb je recht op een stakingsuitkering. Je moet dan wel verklaren dat je minimaal 1 jaar lid blijft. Doe je dat niet, dan moet je de stakingsuitkering terugbetalen.

Wat betekent een actie voor de patiëntenzorg?

Per ziekenhuis wordt de vorm en de duur van de actie bepaald. Dit moet de druk verhogen op de werkgever. Enige hinder voor de patiënten is niet uit te sluiten. Het is natuurlijk vervelend als een afspraak verzet moet worden omdat deze niet past in een normale werkdag. Uitgangspunt is dat de patiëntenzorg zoveel mogelijk normaal kan doorgaan, zodat patiënten niet de dupe worden. De comités en vakbonden zorgen ervoor dat de werkgever op tijd over de actieplannen geïnformeerd is, zodat hij maatregelen kan nemen voor de patiëntenzorg.

Wat moet ik melden aan de patiënt als er een zondagsdienst geldt?

In principe hoef je vooraf niets te melden. Om te zorgen dat de patiënt zo weinig mogelijk hinder ondervindt van de zondagsdienst, verzet je bestaande afspraken en maak je geen nieuwe afspraken op de dag van de zondagsdienst. Als je op de dag van de actie patiënten in het ziekenhuis ziet (bijvoorbeeld als je een ludieke actie houdt) is het uiteraard wel goed de patiënt uit te leggen waarom je dit doet.

Wat moet ik doen om een zondagsdienst goed voor te bereiden?

- In ieder ziekenhuis moet een lokaal actiecomité worden gevormd, dat de actie in dat ziekenhuis coördineert. Stel zo snel mogelijk een lokaal actiecomité samen als dat er nog niet is in jouw ziekenhuis.
- Het lokale actiecomité ontvangt van ons een actiedraaiboek. Dit leveren zij uiterlijk op de aangegeven datum volledig ingevuld in bij het landelijk actiecomité van de 4 vakbonden. Het actiedraaiboek omschrijft precies wat het lokale actiecomité doet. Zo organiseert het lokale actiecomité de actie binnen het ziekenhuis en voert het deze uit. Verder informeert het lokale actiecomité betrokken collega's, de Raad van Bestuur/leiding afdeling, de vakgroep, de Ondernemingsraad en - als die er is - de Cliëntenraad tijdig over de actie én de actiedatum.
- Organiseer op korte termijn een brainstorm met je collega's over hoe je de zondagsdienst gaat invullen. Uitgangspunt is dat niemand deze dag vrij neemt, maar dat je bijvoorbeeld patiëntvriendelijke activiteiten organiseert. Of op ludieke manier aandacht vraagt voor een goede cao bij je raad van bestuur.

Ik ben op de dag van de zondagsdienst gedetacheerd bij een algemeen ziekenhuis. Kan ik dan met de actie meedoen?

Nee, als je niet in dienst bent bij een ziekenhuis, val je niet onder de Cao Ziekenhuizen. Actievoeren voor een goede cao Ziekenhuizen heeft in jouw geval geen zin. Wel kun je je op de actiedag solidair tonen met je collega's in het ziekenhuis.

Wat zeg ik als mijn Raad van Bestuur mij aanspreekt op het feit dat ik meedoe aan de actie?

Jouw werkgever mag je er niet op aanspreken als je deelneemt aan een collectieve actie. Als hij goed werkgeverschap toont, vraagt hij jou dit niet. Doet hij dit toch, dan kun je aangeven dat je je niet serieus genomen voelt.

Wat doe ik als mijn werkgever tijdens de actiedag met me wil praten of met een voorstel komt?

Ga op de actiedag niet inhoudelijk in discussie met de Raad van Bestuur. Verwijs door naar het landelijk actiecomité en stel ons op de hoogte bij eventuele problemen.